

Keberkesanan Inovasi Memori Penanda Buku dalam Meningkatkan Penguasaan Novel Bahasa Melayu dalam Kalangan Pelajar Kolej Vokasional

(The Effectiveness of the Memori Penanda Buku Innovation in Enhancing Malay Language Novel Mastery among Vocational College Students)

Nor Iedah Binti Mohd Khalid*, Siti Syafiqah Binti Saifullazif, Haqim Adam Syah Bin Abd Hani, Ezra Hariz Imaan Bin Riz Zuan

Jabatan Pendidikan Umum, Kolej Vokasional Sungai Buloh, Jalan Kuala Selangor, Seksyen U20, 40160 Shah Alam, Selangor, MALAYSIA

*Pengarang Koresponden: noriedah@kvsbkpm.edu.my

Received 10 August 2026; Accepted 15 September 2026; Available online 18 September 2026

Abstract

Mastery of the literature component, particularly the novel, remains a persistent difficulty for many Malaysian vocational college students because the texts are long, the literary register is dense, and the information that must be recalled during examinations is highly structured. This action research evaluated the effectiveness of Memori Penanda Buku, a laminated half-A4 bookmark containing colour-coded summary notes on theme, issues, characters and characterisation, setting, plot, plot techniques, language style, values, moral lessons and the author's biodata, as a quick-reference teaching aid for the Malay Language novel component. The study followed the Kemmis and McTaggart action research cycle of planning, action, observation and reflection, and was conducted on one class of Year 2 SVM MTK students at Kolej Vokasional Sungai Buloh. Data were collected through a comparison of pre- and post-intervention achievement, structured classroom observation, oral question-and-answer sessions, quizzes and written exercises. The passing rate rose from 75 per cent before the intervention to 88 per cent after it, an increase of 13 percentage points, while observation indicated greater willingness to attempt novel questions, faster identification of key facts and more confident use of literary terminology. The production cost was RM113.00 for about 200 bookmarks (RM0.57 per unit), indicating an inexpensive and readily reproducible innovation. The findings are interpreted through cognitive load theory, dual coding theory and retrieval practice, and are offered as practitioner evidence rather than as a statistically generalisable claim, since the study involved a single intact group without a control group or inferential testing.

Keywords: *Teaching aid, colour coding, cognitive load, Malay Language novel, action research, vocational college*

Abstrak

Penguasaan komponen sastera, khususnya kajian novel, masih menjadi kesukaran berterusan kepada sebahagian besar pelajar kolej vokasional kerana teks yang panjang, laras bahasa sastera yang padat serta maklumat yang perlu diingat semasa peperiksaan bersifat sangat berstruktur. Kajian tindakan ini menilai keberkesanan Memori Penanda Buku, iaitu penanda buku bersaiz separuh A4 yang dilaminat dan mengandungi nota ringkas berkod warna tentang tema, persoalan, watak dan perwatakan, latar, plot, teknik plot, gaya bahasa, nilai, pengajaran serta biodata penulis, sebagai bahan rujukan pantas bagi komponen novel Bahasa Melayu. Kajian dilaksanakan mengikut kitaran kajian tindakan Kemmis dan McTaggart yang melibatkan perancangan, tindakan, pemerhatian dan refleksi, ke atas sebuah kelas pelajar 2 SVM MTK di Kolej Vokasional Sungai Buloh. Data dikumpulkan melalui perbandingan pencapaian sebelum dan selepas intervensi, pemerhatian berstruktur dalam bilik darjah, sesi soal jawab lisan, kuiz dan latihan bertulis. Peratus kelulusan meningkat daripada 75 peratus sebelum intervensi kepada 88 peratus selepas intervensi, iaitu peningkatan sebanyak 13 mata peratus, manakala pemerhatian menunjukkan kesediaan yang lebih tinggi untuk mencuba soalan novel, pengecaman fakta penting yang lebih pantas serta penggunaan istilah sastera yang lebih yakin. Kos penghasilan ialah RM113.00 bagi kira-kira 200 keping penanda buku, iaitu sekitar RM0.57 seunit, menunjukkan bahawa inovasi ini murah dan mudah dihasilkan semula. Dapatan ditafsirkan menerusi teori beban kognitif, teori pengekodan dwisaluran dan latihan mendapatkan semula maklumat, dan dikemukakan sebagai bukti amalan guru dan bukan sebagai dakwaan yang boleh

* Corresponding author: noriedah@kvsbkpm.edu.my

digeneralisasikan secara statistik, memandangkan kajian melibatkan satu kumpulan utuh tanpa kumpulan kawalan dan tanpa ujian inferensi.

Kata Kunci: Bahan bantu mengajar, pengekodan warna, beban kognitif, novel Bahasa Melayu, kajian tindakan, kolej vokasional

1. Pengenalan

Bahasa Melayu merupakan mata pelajaran teras dalam sistem pendidikan kebangsaan dan berperanan membina kemahiran berbahasa, keupayaan berkomunikasi serta kepekaan pelajar terhadap bahan sastra (Ismail & Mahamod, 2016). Dalam struktur Kurikulum Standard Sekolah Menengah, komponen sastra diberikan kedudukan yang khusus kerana komponen ini bukan sahaja menguji kefahaman teks, tetapi turut menguji keupayaan pelajar mentafsir nilai, menghubungkan peristiwa dan menyampaikan hujah secara tersusun. Justeru, penguasaan komponen sastra merupakan salah satu penentu penting kepada pencapaian keseluruhan pelajar dalam mata pelajaran Bahasa Melayu (Ahmad & Othman, 2020).

Walaupun kepentingannya diakui, kajian novel sering dilaporkan sebagai komponen yang paling sukar dikuasai oleh pelajar. Teks novel yang panjang, laras bahasa sastra yang padat serta kepadatan maklumat yang perlu diingat menuntut keupayaan membaca, memahami dan mengingat fakta secara sistematik dalam satu masa. Pelajar perlu mengenal pasti tema, persoalan, watak dan perwatakan, latar, plot, teknik plot, gaya bahasa, nilai serta pengajaran, di samping menghubungkan setiap unsur tersebut dengan peristiwa yang tepat dalam teks. Beban maklumat yang tinggi ini menjelaskan mengapa pelajar kerap memberikan jawapan yang terlalu ringkas atau tidak disokong huraian yang mencukupi (Zain, 2015).

Cabaran tersebut menjadi lebih ketara apabila pengajaran kajian novel masih banyak bergantung kepada kaedah konvensional seperti penerangan guru, pembacaan teks secara berkumpulan dan penghafalan isi penting. Pendekatan sedemikian menjadikan pembelajaran sastra bersifat pasif dan kurang memberikan pengalaman pembelajaran yang bermakna (Sedek et al., 2025). Sehubungan itu, pelbagai usaha telah dilaporkan untuk menjadikan pengajaran komponen sastra lebih interaktif, termasuk penggunaan peta pemikiran i-Think (Mohamed Zohomi et al., 2022; Idrus & Han, 2023), bahan multimodal (Sanmugam & Lambri, 2021), permainan bahasa berdigital (Mohd Yusof et al., 2023) serta modul yang menyerap elemen afektif dalam teks sastra (Ahmad et al., 2023). Kajian-kajian ini secara konsisten melaporkan peningkatan penglibatan murid apabila maklumat sastra disusun semula dalam bentuk yang lebih visual dan berstruktur.

Pada masa yang sama, perkembangan teknologi maklumat telah mengubah pola pencarian dan penerimaan maklumat dalam kalangan pelajar (Abidin, 2021). Pelajar kini lebih cenderung memperoleh maklumat secara pantas melalui media digital berbanding membaca bahan akademik yang mempunyai perenggan panjang, persembahan hitam putih dan kurang elemen visual (Ibrahim, 2017). Webber et al. (2024) mendapati bahawa antara halangan utama pembacaan dalam kalangan remaja ialah persepsi bahawa membaca menuntut tumpuan berpanjangan yang sukar dikekalkan, di samping persaingan daripada aktiviti digital yang memberikan ganjaran serta-merta. Keadaan ini berpotensi menimbulkan rasa bosan, mengurangkan motivasi membaca dan menyebabkan teks novel dianggap sukar untuk dikuasai.

Dalam konteks kolej vokasional, cabaran ini bertindan dengan ciri populasi pelajar yang tersendiri. Pelajar kolej vokasional memberikan tumpuan yang tinggi kepada modul kemahiran dan amali, sementara mata pelajaran pengajaran am sering dianggap sekunder. Md Yazid dan Ali (2025) melaporkan bahawa minat dan sikap merupakan peramal signifikan kepada motivasi pelajar kolej vokasional, manakala Nordin dan Omar (2024) menunjukkan bahawa efikasi sendiri turut mempengaruhi kesediaan pelajar dalam laluan pendidikan teknik dan vokasional. Noguera et al. (2024) pula mendapati bahawa kepuasan pelajar vokasional lebih tinggi terhadap strategi pengajaran yang berstruktur, konkrit dan boleh diaplikasikan secara langsung. Oleh itu, bahan pengajaran bagi komponen sastra di kolej vokasional perlu direka bentuk supaya ringkas, jelas dan boleh digunakan dengan segera.

Berdasarkan tinjauan awal terhadap pelajar kelas 2 SVM MTK di Kolej Vokasional Sungai Buloh, didapati bahawa pelajar kerap mengabaikan soalan novel kerana menganggap soalan tersebut sukar dan mengelirukan. Pelajar juga menghadapi kesukaran memahami laras bahasa sastra, mengenal pasti unsur-unsur sastra serta membezakan antara fakta dan huraian peristiwa yang diperlukan dalam jawapan. Masalah yang dihadapi bukan sahaja berkaitan dengan penguasaan isi kandungan novel, tetapi turut melibatkan kemahiran pelajar dalam memahami kehendak soalan dan mengorganisasikan maklumat yang diperoleh daripada teks. Apabila pelajar kurang memahami hubungan antara peristiwa, watak, tema, persoalan dan nilai dalam novel, mereka cenderung memberikan jawapan yang terlalu ringkas atau tidak tepat (Zain, 2015). Persepsi bahawa soalan novel sukar turut mengurangkan keyakinan dan motivasi pelajar untuk berusaha menjawab soalan tersebut (Adnan & Ghazali, 2011).

Secara teoretis, kesukaran ini boleh dijelaskan menerusi teori beban kognitif. Memori bekerja manusia mempunyai kapasiti yang terhad, dan pembelajaran terjejas apabila bahan pengajaran membebankan kapasiti tersebut dengan maklumat yang tidak berkaitan secara langsung dengan matlamat pembelajaran (Ngu et al., 2023). Castro-Alonso et al. (2021) mencadangkan beberapa strategi pengoptimuman bahan pengajaran, termasuk mengurangkan beban luaran melalui penyusunan maklumat yang koheren serta penggunaan isyarat yang menonjolkan maklumat penting. Ponce et al. (2025) dalam meta-analisis mereka mendapati bahawa penyusunan grafik yang disediakan oleh guru memberikan kesan positif yang konsisten terhadap pembelajaran daripada teks, khususnya apabila pelajar mempunyai pengetahuan sedia ada

yang terhad. Dapatan ini menyokong hujah bahawa maklumat novel yang dipadatkan dan disusun secara berstruktur berpotensi mengurangkan beban kognitif pelajar.

Selain itu, penonjolan kata kunci melalui warna berhubung rapat dengan teori pengekodan dwisaluran dan prinsip pengisyaratan dalam reka bentuk multimedia. Isyarat visual membantu pelajar mengarahkan perhatian kepada maklumat yang relevan dan mengurangkan masa pencarian dalam paparan yang kompleks (Rodemer et al., 2022). Meusel et al. (2024) menunjukkan bahawa warna yang berkaitan dengan kandungan boleh berfungsi sebagai petunjuk mendapatkan semula maklumat semasa ujian. Namun begitu, Skulmowski (2022) memberikan amaran bahawa pengekodan warna tidak semestinya memberikan manfaat dalam semua keadaan, kerana ia boleh menghasilkan kesan songsang apabila digunakan secara berlebihan atau pada bahan yang telah pun kaya dengan maklumat visual. Justeru, penggunaan warna dalam bahan bantu mengajar perlu bersifat terpilih dan konsisten.

Aspek ketiga yang menyokong reka bentuk bahan ini ialah latihan mendapatkan semula maklumat. Ujian berulang berisiko rendah seperti kuiz dan soal jawab lisan didapati meningkatkan pengekalannya jangka panjang berbanding pembacaan berulang (van den Broek et al., 2025), dan kesan tersebut menjadi lebih kukuh apabila latihan diagihkan merentas beberapa sesi (Chan et al., 2025). Bahan rujukan pantas bersaiz kecil menyediakan struktur yang sesuai untuk latihan sedemikian kerana guru boleh menjalankan sesi peneguhan secara spontan tanpa penyediaan bahan tambahan. Halamish dan Elias (2022) turut mendapati bahawa keserasian antara medium pembelajaran dan medium pentaksiran memberikan kelebihan, iaitu bahan bercetak lebih sesuai apabila pentaksiran akhir juga dijalankan dalam bentuk bercetak, sebagaimana peperiksaan Bahasa Melayu di Malaysia.

Sungguhpun literatur antarabangsa telah memperincikan asas teoretis bagi bahan ringkas yang berkod warna, dan literatur tempatan telah melaporkan pelbagai inovasi bagi pengajaran komponen sastera, masih terdapat jurang kajian yang jelas. Kebanyakan inovasi tempatan tertumpu kepada sekolah menengah harian dan menggunakan medium digital, sedangkan kajian yang menilai bahan bercetak yang murah, tahan lama dan mudah dibawa dalam konteks kolej vokasional masih terhad. Pimblett dan Rowe (2026) turut menyimpulkan bahawa kajian reka bentuk bahan pembelajaran dalam sektor TVET masih kurang berbanding sektor pendidikan arus perdana. Jurang inilah yang cuba dirapatkan oleh kajian ini.

Bagi menangani masalah tersebut, inovasi Memori Penanda Buku dibangunkan sebagai bahan bantu mengajar yang ringkas, sistematik dan mudah dibawa. Bahan ini memuatkan nota penting dalam kad bersaiz separuh A4 yang dilaminat. Kandungannya meliputi tema, persoalan, watak dan perwatakan, latar, plot, teknik plot, gaya bahasa, nilai, pengajaran serta biodata penulis. Kata kunci penting ditonjolkan melalui teknik pengekodan warna sebagai rangsangan visual untuk membantu proses mengingat. Penggunaan bahan rujukan yang ringkas dan mudah dicapai membolehkan pelajar membuat ulang kaji secara pantas tanpa perlu sentiasa membawa teks novel yang tebal. Selain itu, guru boleh menggunakan bahan tersebut dalam sesi kuiz, soal jawab lisan dan aktiviti peneguhan. Oleh itu, inovasi ini bukan sahaja berfungsi sebagai nota ringkas, tetapi juga sebagai alat bantu mengajar yang menyokong interaksi guru dan pelajar dalam proses pengajaran dan pembelajaran.

Berdasarkan latar belakang tersebut, kajian ini bertujuan untuk (i) menilai perubahan penguasaan pelajar terhadap fakta penting dan soalan novel Bahasa Melayu sebelum dan selepas penggunaan Memori Penanda Buku, (ii) meneliti perubahan tingkah laku pembelajaran pelajar dari aspek keyakinan dan penglibatan semasa sesi pengajaran komponen novel, dan (iii) menilai kesesuaian serta kebolehlaksanaan bahan tersebut sebagai bahan bantu mengajar yang praktikal dan menjimatkan kos.

2. Metodologi

Kajian ini menggunakan reka bentuk kajian tindakan bagi menilai keberkesanan inovasi Memori Penanda Buku dalam proses pengajaran dan pembelajaran (PdP). Kajian tindakan dipilih kerana pendekatan ini membolehkan guru meneliti dan menambah baik amalan sendiri secara berkisar dalam konteks bilik darjah yang sebenar, di samping melibatkan pelajar sebagai peserta aktif dalam proses penambahbaikan (Johannesson, 2025; Low & Kutty, 2022). Kajian dilaksanakan mengikut kitaran Kemmis dan McTaggart yang merangkumi empat fasa, iaitu perancangan, tindakan, pemerhatian dan refleksi.

Peserta kajian terdiri daripada pelajar kelas 2 SVM MTK di Kolej Vokasional Sungai Buloh, iaitu satu kumpulan utuh yang diajar oleh penyelidik sendiri. Pemilihan kumpulan ini berdasarkan persampelan bertujuan, memandangkan kelas tersebut menunjukkan masalah penguasaan komponen novel yang paling ketara dalam tinjauan awal. Intervensi melibatkan penggunaan nota Memori Penanda Buku sebagai bahan rujukan pantas dan bahan peneguhan dalam pembelajaran komponen novel Bahasa Melayu sepanjang tempoh pelaksanaan kajian.

Bahan inovasi dihasilkan dalam bentuk kad bersaiz separuh A4 dan dilaminat supaya tahan lama, mudah dibawa, kalis air serta boleh digunakan sebagai rujukan pantas. Kandungan bahan disusun berdasarkan aspek utama novel, iaitu tema, persoalan, watak dan perwatakan, latar, nilai, pengajaran, plot, teknik plot, gaya bahasa dan biodata penulis. Kata kunci penting ditonjolkan menggunakan warna yang berbeza bagi memberikan petunjuk visual kepada pelajar. Skema warna dihadkan kepada bilangan warna yang minimum dan digunakan secara konsisten bagi setiap kategori maklumat, selaras dengan saranan bahawa pengekodan warna yang berlebihan boleh mengurangkan keberkesanan isyarat visual (Skulmowski, 2022).

Proses penghasilan bahan dilaksanakan melalui empat langkah utama. Pertama, guru mengumpul dan mengekstrak maklumat penting daripada buku rujukan serta teks novel kajian. Kedua, kandungan dibincangkan bersama guru yang berpengalaman dalam penandaan kertas peperiksaan Bahasa Melayu SPM bagi memastikan fakta dan huraian

selaras dengan kehendak skema pemarkahan. Langkah ini berfungsi sebagai semakan kesahan kandungan oleh pakar. Ketiga, nota dipadatkan supaya dapat dimuatkan dalam kad separuh A4 dan kata kunci diberikan penekanan melalui pengekodan warna. Keempat, bahan dicetak dan dilaminat untuk menghasilkan bahan yang tahan dan mesra pengguna.

Data dikumpulkan melalui empat kaedah yang saling melengkapi. Pertama, perbandingan pencapaian pelajar dalam ujian sebelum dan selepas penggunaan inovasi digunakan untuk melihat perubahan peratus kelulusan. Kedua, pemerhatian berstruktur dijalankan sepanjang sesi PdP bagi meneliti motivasi, penglibatan aktif dan kecenderungan pelajar menggunakan bahan sebagai rujukan. Ketiga, sesi soal jawab lisan dan kuiz digunakan sebagai aktiviti peneguhan sekali gus sebagai sumber data mengenai kelancaran pelajar mengingat semula fakta. Keempat, latihan bertulis digunakan untuk melihat keupayaan pelajar mengaplikasikan fakta dan huraian dalam jawapan berbentuk struktur atau esei. Penggunaan pelbagai sumber data ini bertujuan meningkatkan kebolehpercayaan dapatan melalui triangulasi.

Data pencapaian dianalisis secara deskriptif dengan membandingkan peratus kelulusan sebelum dan selepas intervensi. Data pemerhatian, sesi lisan dan latihan bertulis dianalisis secara tematik dengan mengenal pasti pola tingkah laku pembelajaran yang berulang sepanjang tempoh pelaksanaan. Kajian ini tidak menggunakan ujian inferensi kerana reka bentuknya melibatkan satu kumpulan utuh tanpa kumpulan kawalan, dan matlamat utamanya ialah penambahbaikan amalan dalam konteks setempat.

Kos penghasilan bahan direkodkan bagi menilai aspek kebolehlaksanaan inovasi. Kos yang dilaporkan ialah RM113.00 bagi plastik laminat, kertas A4 dan dakwat pencetak berwarna, dengan anggaran penghasilan 200 keping penanda buku bersaiz separuh A4. Perincian kos ditunjukkan dalam Jadual 1.

Jadual 1. Kos penghasilan bahan inovasi

Bil.	Perkara / Bahan	Kuantiti	Kos (RM)
1.	Plastik Laminat	1 kotak (100 keping)	25.00
2.	Kertas A4	100 keping	8.00
3.	Dakwat Pencetak Berwarna	1 set	80.00
JUMLAH KOS			113.00

Nota nisbah hasil: Jumlah kos sebanyak RM113.00 dapat menghasilkan 200 keping penanda buku bersaiz separuh kertas A4, iaitu kos purata seunit sekitar RM0.57.

3. Dapatan Kajian

Sebelum inovasi dilaksanakan, peratus kelulusan pelajar kelas 2 SVM MTK dalam mata pelajaran Bahasa Melayu ialah 75 peratus. Tinjauan awal juga menunjukkan bahawa pelajar kerap mengabaikan soalan novel kerana menganggap soalan tersebut sukar dan mengelirukan. Dapatan awal ini menjadi asas kepada pelaksanaan inovasi Memori Penanda Buku.

Selepas penggunaan inovasi, peratus kelulusan meningkat daripada 75 peratus kepada 88 peratus, iaitu peningkatan sebanyak 13 mata peratusan. Perbandingan peratus kelulusan sebelum dan selepas intervensi ditunjukkan dalam Jadual 2. Perubahan ini menunjukkan peningkatan pencapaian selepas bahan rujukan pantas diperkenalkan dalam PdP. Walau bagaimanapun, kajian ini tidak melaporkan analisis inferensi, justeru dapatan tersebut perlu difahami sebagai petunjuk perubahan dalam konteks setempat dan bukan sebagai bukti keberkesanan statistik.

Pemerhatian sepanjang pelaksanaan turut menunjukkan perubahan positif dari aspek tingkah laku pembelajaran. Pelajar lebih teruja untuk mencuba soalan novel dan menunjukkan keyakinan yang lebih baik berbanding keadaan sebelum inovasi diperkenalkan. Bilangan pelajar yang meninggalkan ruang jawapan kosong bagi soalan novel juga berkurangan. Kata kunci berwarna membantu pelajar membezakan isi utama daripada huraian peristiwa, manakala format yang ringkas membolehkan pelajar membuat rujukan dengan lebih cepat semasa aktiviti dalam bilik darjah.

Dalam sesi soal jawab lisan dan kuiz, pelajar didapati lebih pantas menyatakan semula tema, persoalan dan nilai yang terdapat dalam novel kajian. Bahan inovasi juga membantu pelajar membuat perbandingan secara terus bagi unsur-unsur sastera antara novel kajian, khususnya apabila dua penanda buku diletakkan bersebelahan. Dari perspektif guru, penanda buku boleh digunakan secara spontan dalam sesi kuiz dan soal jawab lisan sebagai aktiviti peneguhan. Hal ini membantu guru menguji kefahaman pelajar tanpa memerlukan penyediaan bahan tambahan yang banyak.

Dari sudut kebolehlaksanaan, jumlah kos sebanyak RM113.00 menghasilkan kira-kira 200 keping penanda buku, iaitu kos purata seunit sekitar RM0.57. Kos yang rendah ini menunjukkan bahawa bahan tersebut boleh dihasilkan semula dan diedarkan kepada kelas lain tanpa memerlukan peruntukan yang besar.

Jadual 2. Perbandingan peratus kelulusan sebelum dan selepas inovasi

Fasa	Peratus kelulusan	Perubahan
Sebelum inovasi	75%	-
Selepas inovasi	88%	+13 mata peratusan

4. Perbincangan

Peningkatan peratus kelulusan daripada 75 peratus kepada 88 peratus memberikan petunjuk bahawa penggunaan bahan rujukan yang ringkas dan terarah mempunyai potensi untuk menyokong pembelajaran komponen novel. Dalam konteks kajian ini, pelajar tidak perlu bergantung sepenuhnya kepada teks novel yang panjang kerana fakta dan huraian penting telah dipadatkan dalam bentuk yang mudah dicapai. Keadaan ini selaras dengan prinsip pengurusan beban kognitif, iaitu bahan yang koheren dan tersusun mengurangkan beban luaran yang tidak berkaitan dengan matlamat pembelajaran, sekali gus membebaskan kapasiti memori bekerja untuk pemprosesan yang bermakna (Castro-Alonso et al., 2021; Ngu et al., 2023). Dapatan ini juga konsisten dengan meta-analisis Ponce et al. (2025) yang menunjukkan bahawa penyusunan grafik yang disediakan guru memberikan kesan positif terhadap pembelajaran daripada teks, terutamanya dalam kalangan pelajar yang mempunyai pengetahuan sedia ada yang terhad.

Penggunaan pengekodan warna pula memberikan sokongan visual kepada proses mengingat. Kata kunci yang ditonjolkan membolehkan pelajar mengenal pasti maklumat penting dengan lebih cepat, selaras dengan fungsi isyarat visual dalam mengarahkan perhatian dan mengurangkan masa pencarian maklumat (Rodemer et al., 2022). Warna yang konsisten bagi setiap kategori maklumat juga berpotensi bertindak sebagai petunjuk mendapatkan semula maklumat semasa pelajar menjawab soalan (Meusel et al., 2024). Namun begitu, dapatan ini perlu ditafsirkan dengan berhati-hati kerana Skulmowski (2022) menunjukkan bahawa kesan pengekodan warna boleh bertukar menjadi songsang apabila warna digunakan secara berlebihan. Dalam kajian ini, bilangan warna sengaja dihadkan dan digunakan secara konsisten, dan pendekatan terkawal inilah yang mungkin menyumbang kepada dapatan yang positif.

Selain aspek reka bentuk bahan, cara bahan tersebut digunakan turut memainkan peranan. Penanda buku digunakan bukan sahaja sebagai nota untuk dibaca, tetapi sebagai asas kepada sesi kuiz dan soal jawab lisan yang kerap. Corak penggunaan ini bertepatan dengan prinsip latihan mendapatkan semula maklumat, iaitu percubaan mengingat semula secara aktif menghasilkan pengekal yang lebih baik berbanding pembacaan berulang (van den Broek et al., 2025), dan kesan tersebut diperkukuh apabila latihan diagihkan merentas beberapa sesi (Chan et al., 2025). Oleh itu, peningkatan yang diperhatikan mungkin bukan hanya disebabkan oleh kandungan penanda buku, tetapi juga oleh rutin peneguhan berkala yang dimungkinkan oleh saiz dan kebolehcapaian bahan tersebut.

Dapatan pemerhatian bahawa pelajar lebih yakin mencuba soalan novel menunjukkan bahawa inovasi ini turut memberikan kesan kepada aspek afektif pembelajaran. Anderson et al. (2023) melaporkan bahawa penglibatan pelajar merupakan faktor penting dalam keberkesanan intervensi kefahaman bacaan dalam kalangan remaja, manakala Webber et al. (2024) menegaskan bahawa persepsi terhadap kesukaran membaca merupakan salah satu halangan utama kepada pembacaan. Apabila maklumat novel dipersembahkan dalam bentuk yang kelihatan boleh diuruskan, persepsi kesukaran berkurangan dan pelajar lebih bersedia mencuba. Perubahan ini penting dalam konteks kolej vokasional, memandangkan minat dan sikap didapati merupakan peramal signifikan kepada motivasi pelajar dalam aliran vokasional (Md Yazid & Ali, 2025).

Pemilihan medium bercetak juga mempunyai justifikasi pedagogi. Halamish dan Elias (2022) mendapati wujudnya kesan keserasian medium, iaitu pembelajaran lebih berkesan apabila medium pembelajaran sepadan dengan medium pentaksiran. Memandangkan peperiksaan Bahasa Melayu dijalankan dalam bentuk bercetak, bahan ulang kaji bercetak berkemungkinan memberikan kelebihan berbanding bahan digital. Bahan bercetak juga tidak bergantung kepada peranti atau capaian Internet, satu pertimbangan praktikal yang relevan dalam persekitaran bilik darjah kolej vokasional.

Dari sudut pedagogi, Memori Penanda Buku mempunyai fungsi yang fleksibel. Bahan ini boleh digunakan sebagai rujukan individu, bahan kuiz, medium soal jawab lisan dan alat peneguhan. Fleksibiliti ini membolehkan guru mengintegrasikan bahan dalam pelbagai aktiviti PdP tanpa memerlukan perubahan besar terhadap kandungan pengajaran atau masa persediaan yang panjang. Ciri ini penting kerana Noguera et al. (2024) mendapati bahawa pelajar vokasional menunjukkan kepuasan yang lebih tinggi terhadap strategi pengajaran yang berstruktur dan boleh diaplikasikan secara langsung. Dapatan kajian ini juga menyokong pemerhatian Potocki et al. (2026) bahawa sumber pembelajaran yang direka bentuk khusus untuk menyokong strategi membaca berkemungkinan memberikan kesan yang bermakna dalam konteks sekolah vokasional.

Kos yang rendah, iaitu sekitar RM0.57 seunit, memperkuat hujah kebolehlaksanaan inovasi ini. Dalam keadaan peruntukan bahan bantu mengajar yang terhad, bahan yang murah dan boleh dihasilkan semula mempunyai kelebihan praktikal berbanding penyelesaian berasaskan teknologi yang memerlukan pelaburan peranti dan latihan guru. Pimblett dan Rowe (2026) menyimpulkan bahawa kajian reka bentuk bahan pembelajaran dalam sektor TVET masih kurang, dan kajian ini menyumbang bukti amalan awal kepada jurang tersebut. Walau bagaimanapun, kos dakwat pencetak berwarna kekal menjadi kekangan utama. Penggunaan percetakan berpusat atau kerjasama dengan penerbit bahan pendidikan berpotensi mengurangkan kos dan pada masa yang sama meningkatkan kualiti grafik bahan.

Beberapa batasan perlu diambil kira dalam mentafsir dapatan kajian ini. Pertama, kajian melibatkan satu kumpulan utuh tanpa kumpulan kawalan, justeru peningkatan yang diperhatikan tidak dapat dipisahkan sepenuhnya daripada faktor lain seperti kesan guru, pendedahan berulang kepada kandungan atau peningkatan semula jadi sepanjang tempoh pengajaran. Kedua, dapatan pencapaian dilaporkan dalam bentuk peratus kelulusan sahaja, tanpa skor min, sisihan piawai atau saiz kesan yang membolehkan perbandingan yang lebih tepat. Ketiga, data pemerhatian dikumpulkan oleh guru yang juga merupakan penyelidik, sekali gus berpotensi menimbulkan bias penyelidik. Keempat, kajian ini dijalankan dalam satu kolej vokasional sahaja, maka dapatannya tidak boleh digeneralisasikan kepada populasi yang lebih luas.

Berdasarkan batasan tersebut, kajian lanjutan disarankan menggunakan reka bentuk kuasi-eksperimen dengan kumpulan kawalan, melaporkan skor min dan saiz kesan, serta melibatkan bilangan peserta yang lebih besar merentas

beberapa kolej vokasional. Kajian lanjutan juga boleh meneliti kesan pengekelan jangka panjang melalui ujian tertunda, membandingkan versi bercetak dengan versi digital bahan yang sama, serta menilai kesesuaian pendekatan ini bagi komponen sastera yang lain seperti cerpen, drama dan sajak. Secara keseluruhan, dapatan menunjukkan bahawa inovasi bahan pembelajaran yang ringkas, visual dan mudah dibawa boleh menjadi salah satu alternatif dalam menyokong pembelajaran novel Bahasa Melayu, dan potensi penggunaannya juga boleh diperluas kepada mata pelajaran lain yang memerlukan penguasaan fakta dan huraian secara sistematik.

5. Kesimpulan

Kajian tindakan ini menunjukkan bahawa inovasi Memori Penanda Buku berpotensi membantu meningkatkan penguasaan pelajar dalam pembelajaran novel Bahasa Melayu. Peratus kelulusan meningkat daripada 75 peratus kepada 88 peratus, manakala pemerhatian menunjukkan peningkatan keyakinan dan penglibatan pelajar dalam menjawab soalan novel. Format yang ringkas, penggunaan kata kunci berkod warna dan sifat bahan yang mudah dibawa menjadikan inovasi ini praktikal sebagai bahan rujukan pantas sekali gus sebagai alat bantu mengajar.

Sumbangan utama kajian ini terletak pada penggabungan tiga prinsip pembelajaran yang mantap, iaitu pengurangan beban kognitif, pengisytiharan visual dan latihan mendapatkan semula maklumat, dalam satu bahan bercetak yang berkos rendah dan sesuai dengan realiti bilik darjah kolej vokasional. Walaupun terdapat kekangan dari aspek kos percetakan berwarna dan batasan reka bentuk kajian, inovasi ini mempunyai potensi untuk ditambah baik dan diperluas penggunaannya kepada komponen sastera yang lain serta kepada mata pelajaran yang memerlukan penguasaan fakta secara sistematik. Pengesahan lanjut melalui kajian berskala lebih besar dengan kumpulan kawalan amat disarankan sebelum sebarang dakwaan keberkesanan yang lebih umum dibuat.

Penghargaan

Penghargaan setinggi-tingginya dirakamkan kepada Pengarah Kolej Vokasional Sungai Buloh, Encik Ahmad bin Abd Razak, atas sokongan, kebenaran dan dorongan yang diberikan sepanjang pelaksanaan kajian tindakan ini. Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada Puan Nora'ani Fadzillah binti Wan Sulaiman atas bimbingan dalam susun atur bahasa dan semakan kandungan bahan inovasi, serta kepada Puan Norsidah binti Hashim atas bantuan dalam penyediaan bahan persembahan. Penulis turut merakamkan penghargaan kepada rakan-rakan guru Jabatan Pendidikan Umum, ahli keluarga, dan khususnya kepada para pelajar Kolej Vokasional Sungai Buloh yang telah memberikan kerjasama sepenuhnya sebagai peserta kajian. Kajian ini tidak menerima sebarang geran atau pembiayaan khusus daripada mana-mana agensi pembiayaan awam, komersial atau bukan untung.

Konflik Kepentingan

Penulis mengisytiharkan bahawa tiada sebarang konflik kepentingan berhubung penerbitan artikel ini.

Rujukan

- Abidin, P. S. M. Z. (2021). Kesiediaan pelajar terhadap proses pengajaran dan pembelajaran (PdP) norma baharu di Jabatan Teknologi Maklumat & Komunikasi (JTMK). *Education*, 3(8), 114–124.
- Adnan, M. A. M., & Ghazali, Z. (2011). Persepsi pelajar terhadap penggunaan strategi pembelajaran bahasa dan efikasi sendiri: Kajian ke atas pelajar universiti di Semenanjung Malaysia. *Sarjana*, 26(1), 81–99.
- Ahmad, N., & Othman, S. (2020). Penggunaan kaedah didik hibur dalam pengajaran kemahiran membaca guru bahasa Melayu sekolah rendah. *International Journal of Education and Training (InJET)*, 6(2), 1–11.
- Ahmad, N. A., Hamzah, N., & Baharum, H. (2023). Elemen empati dalam cerpen Gulai Sembilang untuk Abah mata pelajaran Kesusasteraan Melayu Komunikatif Tingkatan Empat. *Asian Pendidikan*, 3(2), 1–8. <https://doi.org/10.53797/aspen.v3i2.1.2023>
- Anderson, L. L., Meline, M., & Harn, B. (2023). Student engagement within adolescent reading comprehension interventions: A systematic literature review. *Journal of Education*, 203(2), 258–268. <https://doi.org/10.1177/00220574211032327>
- Castro-Alonso, J. C., de Koning, B. B., Fiorella, L., & Paas, F. (2021). Five strategies for optimizing instructional materials: Instructor- and learner-managed cognitive load. *Educational Psychology Review*, 33(4), 1379–1407. <https://doi.org/10.1007/s10648-021-09606-9>
- Chan, K. B., Chen, O., & Paas, F. (2025). The role of mental rehearsal and working memory resource depletion in the spacing effect: Influence of element interactivity on learning. *Educational Psychology*, 45(10), 1155–1176. <https://doi.org/10.1080/01443410.2025.2551144>
- Halamish, V., & Elias, D. (2022). Digital versus paper-based foreign-language vocabulary learning and testing: A study-test medium congruency effect. *Computers & Education*, 190, Article 104606. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2022.104606>
- Ibrahim, Z. (2017). Pembangunan modul pembelajaran seni reka grafik berasaskan teknologi dan gaya pembelajaran pelajar bermasalah pendengaran [Tesis kedoktoran tidak diterbitkan]. Universiti Malaya.

- Idrus, A., & Han, C. G. K. (2023). Persepsi guru novis Bahasa Melayu terhadap pengaplikasian peta pemikiran i-Think dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities*, 8(4), e002244. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v8i4.2244>
- Ismail, N., & Mahamod, Z. (2016). Sikap dan kesediaan pelajar sekolah menengah terhadap kemahiran berfikir aras tinggi dalam pembelajaran komsas bahasa Melayu. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 6(2), 59–67.
- Johannesson, P. (2025). Student participation in teachers' action research: Teachers' and students' engagement in social learning. *Educational Action Research*, 33(2), 234–250. <https://doi.org/10.1080/09650792.2023.2301335>
- Low, H. S., & Mydin Kutty, F. (2022). Keberkesanan think-pair-share terhadap motivasi dan penglibatan murid dalam penguasaan penulisan Bahasa Malaysia sekolah SJK(C). *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities*, 7(5), e001517. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v7i5.1517>
- Md Yazid, N. A., & Ali, A. (2025). Pengaruh minat dan sikap terhadap motivasi pelajar di Kolej Vokasional zon selatan. *Online Journal for TVET Practitioners*, 10(2), 92–100. <https://doi.org/10.30880/ojtp.2025.10.02.009>
- Meusel, F., Scheller, N., Rey, G. D., & Schneider, S. (2024). The influence of content-relevant background color as a retrieval cue on learning with multimedia. *Education and Information Technologies*, 29(12), 16051–16072. <https://doi.org/10.1007/s10639-024-12460-1>
- Mohamed Zohomi, N. A., Bakri, M. A., Mannogaran, V., & Nadarajah, S. (2022). Penggunaan peta pemikiran i-Think dalam pembelajaran KOMSAS dalam Bahasa Melayu murid sekolah menengah. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 12(2), 144–153. <https://spaj.ukm.my/jpbm/index.php/jpbm/article/view/323>
- Mohd Yusof, M. F. H., Baharum, H., & Hamzah, N. (2023). Permainan “E-Teka Silang Kata” dalam meningkatkan perkembangan murid dalam pembelajaran gaya bahasa sajak antologi Kubentang Sehelai Peta. *Asian Pendidikan*, 3(2), 9–15. <https://doi.org/10.53797/aspen.v3i2.2.2023>
- Ngu, B. H., Phan, H. P., Usop, H., & Hong, K. S. (2023). Instructional efficiency: The role of prior knowledge and cognitive load. *Applied Cognitive Psychology*, 37(6), 1223–1237. <https://doi.org/10.1002/acp.4117>
- Noguera, I., Quesada-Pallarès, C., & Sepúlveda-Parrini, P. (2024). Analysing student satisfaction with teaching strategies in vocational education. *Education + Training*, 66(10), 75–90. <https://doi.org/10.1108/ET-02-2023-0062>
- Nordin, D. N., & Omar, M. K. (2024). Factors influencing TVET readiness among students at public secondary school: Exploring interest, motivation, and self-efficacy. *Asian Journal of Vocational Education and Humanities*, 5(1), 10–19. <https://doi.org/10.53797/ajvah.v5i1.2.2024>
- Pimblett, C., & Rowe, L. (2026). Designing for engagement: A systematic literature review of multimodal e-learning in TVET and post-compulsory education. *Education + Training*, 68(7), 1106–1128. <https://doi.org/10.1108/ET-05-2025-0311>
- Ponce, H. R., Mayer, R. E., & Méndez, E. E. (2025). Learner-generated and instructor-provided graphic organizers as aids to learning from text: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 37(4), Article 107. <https://doi.org/10.1007/s10648-025-10084-6>
- Potocki, A., Ailloud, J., Ayroles, J., Macedo-Rouet, M., Dyoniziak, Y., Pylouster, J., & Rouet, J.-F. (2026). Fostering vocational high school students’ purposeful reading strategies: Co-design of educational resources and validation in a naturalistic school setting. *Instructional Science*, 54(2), Article 43. <https://doi.org/10.1007/s11251-026-09792-5>
- Rodemer, M., Lindner, M. A., Eckhard, J., Graulich, N., & Bernholt, S. (2022). Dynamic signals in instructional videos support students to navigate through complex representations: An eye-tracking study. *Applied Cognitive Psychology*, 36(4), 852–863. <https://doi.org/10.1002/acp.3973>
- Sanmugam, S., & Lambri, A. (2021). Keberkesanan strategi pembelajaran peribahasa Bahasa Melayu menggunakan bahan multimodal. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 11(2), 80–87. <https://spaj.ukm.my/jpbm/index.php/jpbm/article/view/270>
- Sedek, M. F. M., Kamil, A., & Hui, Y. S. (2025). Strategi, cabaran dan kaedah mengatasi pelaksanaan pendekatan tematik dalam pengajaran guru Bahasa Melayu di sekolah jenis kebangsaan Cina. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 15(2), 89–107. <https://spaj.ukm.my/jpbm/index.php/jpbm/article/view/404>
- Skulmowski, A. (2022). When color coding backfires: A guidance reversal effect when learning with realistic visualizations. *Education and Information Technologies*, 27(4), 4621–4636. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10796-6>
- van den Broek, G. S. E., van Wermeskerken, M., & van Gog, T. (2025). Retrieval practice in stepwise worked examples improves learning. *Learning and Instruction*, 100, Article 102196. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2025.102196>
- Webber, C., Wilkinson, K., Duncan, L. G., & McGeown, S. (2024). Adolescents’ perspectives on the barriers to reading for pleasure. *Literacy*, 58(2), 204–215. <https://doi.org/10.1111/lit.12359>
- Zain, W. N. W. M. (2015). Kecerdasan emosi dalam novel remaja [Tesis sarjana tidak diterbitkan]. Universiti Malaya.